

Az Állami Számvevőszék aktív szereplője a számvevőszékek nemzetközi közösségének, folyamatosan megosztja és hasznosítja a megismert legjobb gyakorlatokat. E cél megvalósítása érdekében az ÁSZ 2021. február 11. és 26. között nyolcadik alkalommal rendezte meg nemzetközi integritás szemináriumát. Az elsősorban a fejlődő országok számvevőszékei részére szervezett, kéthetes szakmai esemény célja a legjobb hazai és nemzetközi gyakorlatok megosztásán keresztül az integritásalapú közigazgatási kultúra elterjesztése és a transzparens államműködés fejlesztése az érintett országokban. A 2021-es szeminárium fókuszában a mesterséges intelligencia felhasználása a korrupció megelőzésében, valamint a korrupció mérésének megbízhatósága állt. A rendezvény nyitókonferenciáján Rigó Csaba Balázs, a Gazdasági Versenyhivatal elnöke is előadást tartott. A szeminárium tapasztalatairól Domokos Lászlóval, az Állami Számvevőszék elnökével beszélgettünk.

- *Milyen hatással volt a konferenciára, hogy a szokásos formája helyett idén első alkalommal online módon került megrendezésre?*

- Az Állami Számvevőszék aktív szereplője a számvevőszékek nemzetközi közösségének, folyamatosan megosztjuk és hasznosítjuk a megismert legjobb gyakorlatokat. E cél megvalósítása érdekében az ÁSZ 2021. február 11. és 26. között nyolcadik alkalommal rendezte meg nemzetközi integritás szemináriumát. Az elsősorban a fejlődő országok számvevőszékei részére szervezett, kéthetes szakmai esemény célja a legjobb hazai és nemzetközi gyakorlatok megosztásán keresztül az integritásalapú közigazgatási kultúra elterjesztése és a transzparens államműködés fejlesztése az érintett országokban. A 2021-es szeminárium fókuszában a mesterséges intelligencia felhasználása a korrupció megelőzésében, valamint a korrupció mérésének megbízhatósága állt.

A nemzetközi integritás szemináriumukat 2014 és 2020 között minden évben személyes jelenléttel szerveztük meg. A pandémia idén ezt nem tette lehetővé, ugyanakkor rugalmasan reagáltunk a kialakult helyzetre. A nehézségekből előnyt kovácsoltunk, és a tapasztalataink rendkívül kedvezőek. A kéthetes tudásmegosztó eseményen közel 40 ország, több mint 100 számvevőszéki szakértője vett részt, a részvétel meghaladta az elmúlt évek átlagos részvételét. Az online térben olyanokat is el tudtunk érni, akik nem biztos, hogy elutaztak volna Magyarországra a szemináriumra. Az interaktív műhelymunkák során pedig nagy aktivitást tapasztaltunk. A személyes találkozás élményének természetesen megvan a maga varázsa, a tudásmegosztás hatékonysága ugyanakkor a digitális térben erősödött, ami a munkánk széleskörű hasznosulása szempontjából nagyon fontos.

Szeretném ezúton is megköszönni a Rigó Csaba elnök úr előadását, ami a szemináriumunk nyitószekciójában hangzott el. Elnök úr nagyon közérthetően és szemléletesen mutatta az integritás és a versenyjog kapcsolódási pontjait, a Gazdasági és Versenyhivatal kartellelles tevékenységének eredményeit és jó gyakorlatait, valamint a digitalizációs eszközök térnyerésének előnyeit a szervezet eljárásai során. Nagy örömmel tölt el, hogy Rigó Csaba elnök úr személyesen is elkötelezett az integritáselvű működés mellett, ami tükröződik a GVH egyre aktívabb szakmai tevékenységében is.

- *A konferencián hallott nemzetközi tapasztalatok szerint hogyan hatott a számvevőszékek szerepére a világjárvány?*

- A világjárvány mindenre és mindenkire hatással van. A kérdés, hogyan reagáltunk erre a példátlan változásra. Ahogy az egyes emberek és országok, úgy a számvevőszékek is eltérő módon és eltérő gyorsasággal *reagáltak*. Nyilvánvalóan ez elsősorban attól függ, hogy az egyes intézmények mennyire voltak felkészülve a digitális munkavégzésre, a távmunkára, és az ellenőrzési, elemzési módszereik hogyan illeszkedtek a digitális környezethez. Azt mondhatom, hogy mi felkészültek voltunk, az elmúlt években elvégzett technológiai, munkaszervezési és módszertani fejlesztéseink hozzásegítettek minket ahhoz, hogy a pandémia idején fokozzuk a hatásunkat.

Általános tapasztalatunk, hogy az integritás megőrzése és a korrupció megelőzése felértékelődött a világjárvány idején, az Állami Számvevőszék pedig tudatában van a korrupció megelőzéséért viselt felelősségének. Ezért a járvány kitörése óta az ellenőrzéseink meghatározó részében a közszféra szervezetei integritásának értékelésére fókuszálunk, hiszen az integritás a korrupció ellentétje, az integritással rendelkező szervezetek pedig ellenállóak a korrupciós kockázatokkal szemben. A közszféra szervezetei számára előírás többek közt az etikai alapelvek meghatározása, az integrált kockázatmenedzsment kiépítése, valamint a digitalizációs eszközök alkalmazása.

- *A szeminárium kiemelt témája volt a korrupció megelőzése a technológiai lehetőségek felhasználásával. A megosztottak alapján a számvevőszékek inkább kockázatként, vagy lehetőségként tekintenek a gyors digitalizációra?*

- A digitalizációban hatalmas lehetőségek vannak. Azt hiszem ezt ma már nagyon sokan felismerték. Az igazi kihívás abban rejlik, hogy a technológia vívmányait miként tudjuk a saját céljaink szolgálatába állítani. Képesek vagyunk e felismerni, hogy teheti eredményesebbé, *gördülékenyebbé* és hatékonyabbá a munkánkat. Ezen minden szervezetnek mélyen el kell gondolkodnia.

A technológia szerepe a korrupció megelőzésében elsősorban az emberi tényező kizárása, hiszen emberek által alakított döntési folyamatok azok, amelyek esetében felmerül annak lehetősége, hogy azt megpróbálják külső szereplők a saját javukra befolyásolni. Az automatizált rendszerek, az információs technológia kiiktatja az emberi tényezőt a döntési folyamatból, így a korrupciós befolyás veszélyét is kizárja, a technológia programozása szerint „etikus”. Ma már Magyarországon is ilyen megoldások zárják ki a korrupció veszélyét a gyorsított bírságok kiszabásában, vagy az egyetemi felvételi rendszer folyamatában. Ugyanakkor ennek a megoldásnak megvannak a maga korlátai is. Csak olyan problémákat képes kezelni, amelyekre azt előzetesen programozták. Éppen ezért vizsgálta az idei szeminárium az öntanuló, rugalmas algoritmusok alkalmazási lehetőségeit is.

- *Hallott a konferencián olyan ötletet vagy gyakorlatot, amely esetleg a hazai számvevőszéki működésében is hasznosítható lehet?*

- Egy nagy nemzetközi, online piactérhez tudnám hasonlítani a szemináriumunkat. A nemzetközi, illetve kapcsolattartási tevékenységünk elsődleges célja, hogy megosszuk a tudásunkat, illetve *megismerjük* a legjobb nemzetközi és hazai gyakorlatokat. Ebből a szempontból is nagyon eredményesnek tartom a februárban lezajlott online szemináriumunkat, rengeteg előremutató gyakorlatot, példát ismerhettünk meg az előadásokból, illetve az interaktív műhelymunkák során.

Ez egyik legizgalmasabb terület a mesterséges intelligencia alkalmazásának lehetőségei voltak, amely definíciója szerint képes a tanulásra és így előre nem látható helyzeteket is képes kezelni, rugalmassága hozzámérhető az emberi intelligencia flexibilitásához. Azonban ez a technológia is komoly kihívásokkal állít szembe minket. Ki a felelős a mesterséges intelligenciadöntéseivel esetlegesen okozott károkért? És képesek vagyunk-e az algoritmusok által hozott döntéseket elfogadni és azokban megbízni? A mesterséges intelligencia nem csupán átveheti az ember szerepét egyes szakterületeken, hanem egészében új kooperációt hozhat ember és gép között. Ezeket a dilemmákat is körüljárták a szemináriumunk résztvevői. Úgy látom, hogy a mesterséges intelligencia a számvevőszékek számára új feladatkört is jelenthet. Eljöhet az az idő, sőt talán már nincs is olyan messze, amikor a számvevőszékek algoritmusokat auditálnak, algoritmusok segítségével.

Az eseményünk témái egyébként bárki számára megismerhető, hiszen a Hírportálunkon – angol és magyar nyelven – folyamatosan tudósítottunk az online szemináriumunkról. Ezúton is ajánlom ezeket az összefoglalókat mindenkinek!

<https://www.aszhirportal.hu/hu/hirek/nemzetkozi-integritas-szeminarium-iden-az-online-terben>

<https://www.aszhirportal.hu/hu/hirek/elkezdodott-a-nemzetkozi-integritas-szeminarium-e-kurzusa>

<https://www.aszhirportal.hu/hu/hirek/veget-ert-a-2021-evi-nemzetkozi-integritas-szeminarium-e-kurzusa>

<https://www.aszhirportal.hu/hu/hirek/hetfoi-workshop-etikai-dilemmak-es-az-integritas-projekt>

<https://www.aszhirportal.hu/hu/hirek/keddi-workshop-korrupcios-rangsorok-megbizhato-meres>

<https://www.aszhirportal.hu/hu/hirek/szerdai-workshop-az-integritas-felmeres-modszertana>

<https://www.aszhirportal.hu/hu/hirek/csutortoki-workshop-mi-es-korrupcio-megelozes>

<https://www.aszhirportal.hu/hu/hirek/penteki-workshop-az-integritas-megkozelites-megszilarditasa>